

[Justitsministeren.]

drive biografen, skal kunne opsigte bevillingshaveren med et fastsat varsel, og det spørgsmål rejser sig, om denne klausul lader sig tilsidesætte under den gældende lovgivning. Endvidere ved det ærede medlem, at der er en række lejemaal om biograflokaler indgået på tid, og spørgsmålet rejser sig her, om det er muligt at beskytte bevillingshaveren. Spørgsmålet er ikke uden betydning, al den stund ca. 190 af de nuværende ialt 459 biografdrives i fremmed ejendom. Hvilken beskyttelse har det ærede medlem tænkt sig at yde disse bevillingshavere?

Jeg er naturligvis meget vel klar over, at de bevillingshavere, der selv ejer den ejendom, hvori biograflokalerne er indrettet, kan være interesseret i afskaffelse af systemet under den herskende byggesituation. De får så den fulde monopolgevinst, og navnlig tror jeg, de er det, fordi jeg tror, de går ud fra, at filmsfondsafgiften ved systemets ophævelse vil bortfalde. Forholdet er i øjeblikket dette, at af de 459 biografdrives her i landet, svarer ca. 165 afgift til filmsfonden, og hvis man ophæver systemet, og ophæver filmsfondsafgiften, vil det sige, at indehaverne af disse 165 biografdrives vil få et meroverskud på 3½ mill. kr. årlig.

Lad mig videre pege på, at den frie næring, hvis vi kommer i en situation, hvor byggeforholdene er normale, uundgåelig må føre til kapitalspild, fordi der vil blive bygget urentable teatre.

Der må også rejses det principielle spørgsmål: Betyder den frie næring fri konkurrence? Tror det ærede medlem, at der i den nuværende monopollovgivning er regler stærke nok til at sikre, at den frie næring fører til fri konkurrence? Frygter det ærede medlem ikke ligesom jeg, at vi vil komme ud for et omfattende stråmandssystem, og frygter det ærede medlem ikke, at en sådan ordning med såkaldt fri næring, som ikke involverer fri konkurrence, i stigende grad vil føre til, at udbyttet af biografdriften her i landet går til udlandet? Må jeg her fremdrage de erfaringer, man har gjort i udlandet, og specielt nævne Sverige. Jeg ser således på det, at det, der er sket i Sverige, hvor man er gået bort fra bevillingssystemet, er, at man har erstattet en statslig kontrol med privatkontrol. Forholdet er dette, at der i Sverige er indgået en overenskomst

mellem filmsproducenter og biografere, og ifølge denne overenskomst er der nedsat et nævn på 9 medlemmer, som i virkeligheden afgør, om der i Sverige må oprettes nye biografdrives, og om de bestående biografdrives må udvides. Det magtmiddel, nævnet råder over, er simpelthen at nægte biografdrives, der er oprettet eller udvidet mod dets vilje, adgang til at forevise svenske film. Der er ingen tvivl om, at kun enkelte storstadsteatre i Sverige vil kunne klare sig, hvis de er afskåret fra at vise svenske film, ligesom kun enkelte storstadsteatre i Danmark vil kunne klare sig, hvis de er afskåret fra at vise danske film.

Det er naturligvis rigtigt, at der i Sverige under dette system trods denne kontrol er fremkommet langt flere biografteatre, end tilfældet er i Danmark; der er vistnok 2 500 biografteatre i Sverige, men jeg vil dog pege på, at det er kun ca. 500 af disse, der har daglige filmsforevisninger. Det, der imidlertid for mig er det afgørende, når vi skal tale om erfaringerne i Sverige, er dette, at man der i realiteten har erstattet en statslig kontrol med en privatkontrol, og så kan man altid diskutere, hvad der er bedst.

Jeg kunne i og for sig fremføre mange andre argumenter mod den frie næring i den forstand, det ærede medlem tænker på, men skal kun nævne eet, jeg allerede har strejft, nemlig spørgsmålet om den indflydelse, udenlandsk kapital kan få på filmforevisningen her i landet, hvis vi giver slip på bevillingssystemet. Jeg beder det ærede medlem meget nøje overveje de konsekvenser, det ærede medlems standpunkt, hvis det gennemføres, kan medføre på dette område.

Det ærede medlem nævnte udtrykkelig i sin motivering den kritik, der har været af bevillingstildelingene, det, man med et, synes jeg, lidt smagløst udtryk har kaldt „biografloppet“. Jeg vil gerne gøre en enkelt bemærkning herom — naturligvis for at feje for min egen dør. Af de 31 tilsagn, som er givet i den tid, jeg har været justitsminister, har de 26 helt fulgt filmsrådet, det i virkeligheden meget alsidigt sammensatte filmsråd; i 2 tilfælde har jeg fulgt filmsrådet, dog således at rækkefølgen er ændret. 3 tilsagn er givet udenom filmsrådet, dog således at det ene følger et mindretal i filmsrådet, medens 2 tilsagn er givet helt